సాంబయ్య పెళ్లి

— వాసిరెడ్డి సీతాదేవి

పుట్టి బుద్ధెరిగిం తరువాత సాంబయ్య ఎన్నడూ ఆ రోజు ఉన్నంత సంతోషంగా లేడు. పుట్టు కురూపీ అష్ట దరిద్రుడైన తనకు పిల్చిపిల్లనిస్తామనే వారున్నారని రుజువవటం బ్రహ్మానందాన్ని కలిగిస్తోంది సాంబయ్యకు.

సాంబయ్యకు ఈ ప్రపంచంలో నా అనేవాళ్లెవరూ లేరు. పుట్టిన రోజే అమ్మ కరువయింది. అయిదో ఏడు వచ్చేప్పటికి అయ్యా పోయాడు. ఇక తన భారమంతా అరవై ఏళ్ళ అవ్వ మీద పడింది.

అరవై ఏళ్ళ ముసలి అవ్వ! పాపం, జీవితంలో మిగిలిన ఆ కొద్ది రోజులూ, కృష్ణా రామా అంటూ కుక్కి మంచంలో గడపవలసిన దానికి ఇరుగు పొరుగు ఇండ్లలో అడ్డమైన చాకిరీ అంతా చేసి, ఇంత కూడు తినేలాగ చూడవలసిన భారం తానే మోయవలసి వచ్చింది.

ఆ అవ్వా గతించింది. తను ఇంతవరకూ బ్రతుకును అలా భారంగా లాక్కు వస్తున్నాడు. దరిద్రం, కురూపితనం.... కాని, ఈనాడు...?

సాంబయ్య ఆవు పాలు పితికేందుకు కూర్చున్నాడు. అంత సంతోషంలోనూ అతనికి గత జీవితంలోని ఘట్టాలు స్ఫురణకు వస్తూనే ఉన్నాయి ఒక పీడకలలాగ.

వెనుక ఏదో చప్పుడైంది. వెంటనే వెన్నుపూస మీద తన్నినట్లు అమ్మగారి గర్జన "ఓరి నీ శిరసు మండా! ఏమిట్రా ఆవు కాళ్ళ ముందు కూ...."

సాంబయ్య త్రుళ్ళి పడ్డాడు. గబగబా పాలు పితకసాగాడు. అతని మనస్సు కళ్లెంలేని బలిసిన గుర్రం లాగ చెంగు చెంగున పరుగులు తీస్తూంది.

అవ్వ అతన్ని ఎన్నడూ బయటకు పోనిచ్చేది కాదు. ఒకవేళ ఖర్మం చాలక వెళ్ళినా, తోటి పిల్లల్తో యెలా మెలగాలో అర్థమయ్యేది కాదు. పిల్లలు కూడా సాంబయ్యను తమ ఆటల్లో చేరనిచ్చేవారు కాదు. పైగా 'చెదల ముఖం' అంటూ గేలి చేసేవారు. చివర చివరకు బయటికి వెళ్ళటం పూర్తిగా మానుకున్నాడు.

పాల తప్పాలతో వంటింటివైపుకు నడుస్తున్నాడు, యాథాలాపంగా. వెంకన్న వచ్చి తన మేనకోడల్ని ఇస్తానంటే తను నమ్మలేదు సుమా! అతి కష్టంమీద చివరకు నమ్మవలసి వచ్చింది.

రేపే పెళ్ళి, తనింతవరకూ యే ప్రయత్నమూ చేయలేదు. కనీసం పెళ్ళి కూతురికి ఒక చీర అయినా కొనలేదు. జీతంలో రెండు రూపాయలు మాత్రం మిగిలి ఉన్నాయి.

ఇలా ఆలోచిస్తూ పోతున్న సాంబయ్య కాలికి వంటయింటి గడప కొట్టుకుని బొక్క బోర్లా పడ్డాడు. ఆ శబ్దానికి ఇంట్లో ఉన్నవాళ్ళంతా వచ్చి మూగారు. వంట ఇల్లంతా పాల మయం. సాంబయ్య రాబోయే ప్రమాదాన్ని ఊహించుకుంటూ, వణుకుతూ నిల్చున్నాడు ఒక మూల.

చౌదరిగారి భార్య మాలక్ష్మమ్మగారు ఇవ్వాళ ఏ గుణాన ఉన్నారోగాని, కోపానికి మారుగా జాలి కలిగింది సాంబయ్య మీద ఆమెకు. దగ్గరకెళ్ళి అడిగింది. "ఏంరా, ఇవ్వాళ చాలా పరధ్యాన్నంగా ఉన్నావూ! మీ అవ్వ గుర్తొచ్చిందా?"

"లేదమ్మగారూ!" ఏదో చెప్పబోయి సందేహిస్తున్నాడు. సాంబయ్య గుండెలు కొంతవరకు కుదుటపడ్డాయి.

"పరవాలేదు చెప్పు."

"అమ్మగారండీ మరే... రేపు.... నాకు.... పెళ్ళి..."

కటిక్కినా నాలుక కరుచుకున్నాడు.

మాలక్ష్మమ్మగారు ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటున్నారు. బహుశా ఆమెకు తన పెళ్ళి రోజు గుర్తువచ్చి ఉంటుంది. "అయితే నాకిన్ని రోజులూ చెప్పలేదేం."

"నాలుగు రోజులు ముందు పిల్ల మేనమామ వచ్చి, శుక్రవారం మంచి లగ్నం ఉన్నదని చెప్పాడు" అన్నాడు సాంబయ్య.

మాలక్ష్మమ్మగారు ఏదో ఆలోచిస్తూ అడిగారు. "పిల్లను గురించి ఏమైనా అడిగావా?"

"లేదమ్మా!" అన్నాడు సిగ్గుతో తలవాల్చి.

"కొంపతీసి, ఏ కుంటిదో, గుడ్డిదో కాదుగదా?"

మాలక్ష్మమ్మగారి మాటలు చాకుల్లాగ గ్రుచ్చుకున్నాయి సాంబయ్య అమాయక హృదయానికి. ముఖం వెల వెల బోయింది. శుభమా అంటూ పెళ్ళి చేసుకోబోతుంటే ఈ శకుని పక్షి దీవనలేంటి? సాంబయ్యకు బలే కోపం వచ్చింది. అతనికి జీవితంలో ఎప్పుడూ, ఎవరిమీదా, ఇంత కోపం రాలేదు.

సాంబయ్య స్థితిని అర్థం చేసుకున్న మాలక్ష్మమ్మగారు పలక్కుండా లోపలకు వెళ్ళి వచ్చి, ఒక పది రూపాయల నోటును సాంబయ్య చేతిలో పెట్టి అన్నారు. "ఇంక ఇంటికి వెళ్లు ఈ రెండు రోజులూ పనిలోకి రావద్దులే."

బ్రతుకు జీవుడా అని, ఒక్క అంగలో బయటపడి గట్టిగా ఊపిరి పీల్చాడు సాంబయ్య.

ఇప్పుడు అతని దగ్గర మొత్తం పన్నెండు రూపాయిలున్నవి. కోమటి నరసయ్య గుడ్డల దుకాణంలోకి దూరాడు. పది రూపాయలు పెట్టి పెళ్ళి కూతురుకు ఒక నల్ల అంచు తెల్లచీర, ఒక ఎర్ర రవిక గుడ్డ కొన్నాడు. మరి తనకో? రెండు రూపాయలు మాత్రం ఉన్నాయి. అతని అవస్థ తెలుసుకున్నట్లు నరసయ్య నవ్వుతున్నాడు. సాంబయ్యకు కోపం వచ్చింది. తనంటే ఈ ప్రపంచంలో అందరికీ అలుసే! పది రూపాయలనోటు కోమటి చేతులో వేసి, పైనున్న తుండులో గుడ్డలు చుట్టి, చంకలో ఇరుకించుకుని బయలుదేరాడు.

నడుస్తుంటే సాంబయ్యకు రెక్కలు వచ్చినట్లూ, స్వేచ్ఛగా గాలిలో తేలిపోతున్నట్లూ ఉన్నది. సాలీల పేటకు చివరనున్న ఒక నిట్టాడి ఇంటి ముందు ఆగి, తడిక ఊడదీసి లోపల ప్రవేశించాడు. చంకనున్న గుడ్డల మూటను ఒక తుప్పు పట్టిన పాత రేకు పెట్టెలో భద్రపరిచాడు.

బాగా ఆకలేస్తున్నది అతనికి. ఇప్పుడు చెయ్యి

కాల్చుకోవాలంటే కష్టంగా ఉంది. ఈ ఒక్క రోజు కేగా ఈ కష్టం. రేపటినుండి.... హృదయంలో ఎవరో చక్కలిగింత పెట్టినట్లున్నది. సిగ్గు తెరలు కమ్ముకుంటున్నాయి ముఖంమీద. ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా ఏవో స్మృతులు తల లెత్తుతున్నాయి పుట్టగొడుగులు లాగ,

అకస్మాత్తుగా అమ్మగారి ఆ పాపిష్టి మాటలు "కుంటిదో, గుడ్డిదో" గింగిరుమన్నాయి సాంబయ్య చెవుల్లో. అతని హృదయం దెబ్బతిని క్రిందపడ్డ పక్షి పిల్లలాగ గిలగిల తన్నుకుంటున్నది. తను పడుకుని ఉన్న మంచం ఎక్కడికో పాతాళానికి క్రుంగిపోతున్నది. రెండు చెవుల్లో చిటికెన వ్రేళ్ళు దూర్చి, ఆ శబ్దం వినపడకుండా చేయ ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

అవును. అంతే కావచ్చు. లేక తనలాంటి కురూపిని పిల్చి పిల్లనిస్తాననేదెవరు ఈ విశాల ప్రపంచంలో? బుర్ర వేడెక్కింది. ఇంక ఆలోచించలేక పోతున్నాడు.

సాంబయ్య నల్లగా పొడవుగా ఉంటాడు. కాళ్ళూ, చేతులూ చాలా పొడవుగా ఉంటవి. అతనికి తొమ్మిదవ ఏట మశూచికము వచ్చింది. అందులో ఒక కన్ను కాయ కాచింది. అసలు చచ్చిపోవాల్సిన దెబ్బ. ఎలాగో బ్రతికి బయట పడ్డాడు. ఆ నల్లని ముఖం మీద లోతైన గుంటలు, ఇనుము మీద త్రుప్పు పట్టినట్లు ఉంటుంది.

అతనికి జ్ఞానం తెలిసినప్పటి నుండి నడివీధిలో నలుగురి ముందు తిరగటానికి, ఏదో తప్పు చేసిన వాడిలా బాధపడేవాడు. ఏ నలుగురు మాట్లాడుతున్నా, నవ్వుతున్నా సాంబయ్యకు తన గురించి మాట్లాడుతున్నట్లూ, తనను చూసి నవ్వుతున్నట్లూ అనిపించేది. అంతా తనను కావాలని పీడిస్తున్నట్టూ, తను మనుష్యుల మధ్య కాక ఏ అడవి మృగాల మధ్యనో ఉన్నట్లు భయపడేవాడు. సమాజంలో స్వేచ్ఛగా, నలుగురి ముందూ తలెత్తుకుని బ్రతకడానికి హక్కులేనట్లు తోచేది సాంబయ్యకు. ఆ భావమే అతని హృదయంలో పెద్దయ్యే కొద్దీ బలీయంగా నాటుకు పోయింది.

ఇప్పుడు అతనికి ఇరవైయేడు యేళ్ళు. ఇంత వరకు చౌదరిగారి ఇల్లూ, తన ఇల్లూ తప్పితే వేరే ప్రపంచంతోనే సంబంధం లేదు అతనికి. అలా అని వయస్సుకు తగ్గ కోర్కెలు లేవని కాదు. ఇరుగు పొరుగున తన ఈడు వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు జరుగుతుంటే, సాంబయ్య కూడా ఎన్నో పగటి కలలు కనేవాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు స్వప్న లోకంలో తన్ను తానే మర్చిపోయేవాడు. ఊహల్లోనే యెన్నో రాత్రిళ్ళు హాయిగా గడిపేవాడు. ఉదయం లేవగానే తనకు పిల్లనిచ్చే దౌర్భాగ్యుడు కూడా ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నాడా అని క్రుంగిపోయేవాడు. దొంగతనం చేసినవాడిలాగ ఆత్మగ్లానితో బాధపడేవాడు. కాని ఈ రోజు..... తన కలలు నిజం కాబోతున్నాయి.

నిజం కలలంత మధురంగా ఉండదని పాపం, ఆ అమాయికుడికేం తెలుసు?

తెల్లవారితే పెళ్ళి. ఎన్నో ఊహలు ముసురుకుంటున్నాయి. తను భార్యను ఎలా సంతోష పెట్టాలి? తన అంద వికారాన్ని ప్రేమతో మరుగు పరచగలడా? ఇలా ఆలోచిస్తూనే సాంబయ్య యే తెల్లవారు ఝామునకో నిద్రపోయాడు.

సాంబయ్య నిద్రనుండి లేచేప్పటికి బాగా బారెడు ప్రొద్దెక్కింది. త్వరగా వేడినీళ్ళు పెట్టుకుని స్నానం చేశాడు. రాత్రి శుభ్రంగా ఉతికి ఆరవేసిన బట్టలు కట్టుకున్నాడు. రాత్రికి యేమైనా పండ్లు కొనటానికి బజారుకు బయలుదేరాడు.

ఇది నేను రాసిన మొదటి కథ, అచ్చయిన మొదటి కథ కూడా ఇదే. 1952లో "ఆంధ్రప్రభ సచిత్ర వార పత్రిక"లో ప్రచురించబడింది. నెల గుర్తులేదు. జూలై కాని ఆగస్టు కానీ అయివుండొచ్చు. ఈకథ 1955లో వచ్చిన కథా సంకలనంతో చేర్చబడింది. "వాసిరెడ్డి సీతాదేవి కథలు" అనే శీర్షికతో "కథా సాగరం - సిరీస్‌లో - 11గా" ఈ కథా సంకలనం వెలువడింది.

-వాసిరెడ్డి సీతాదేవి

త్రోవలో ఆలోచిస్తూ బండ్లకు, మనుష్యులకు ఎదురు నడిచినందుకు తిట్లు తిన్నాడు. ఒక మామిడి పండ్ల తట్టముందు ఆగి బేరం చేసి ఎక్కువ ధర చెప్పినందువల్ల కొనకుండా ముందుకు సాగాడు. బేరం చేసి కొనకుండా పోతున్నందుకు పండ్ల అమ్మి శాపనార్థాలు మొదలు పెట్టింది. అందులో ఎక్కువ భాగం తన కురూపితనానికే. సాంబయ్య కనీసం ఈ రోజునన్నా తన కురూపితనాన్ని మర్చిపోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాని ప్రతివాళ్ళూ ఈ విధంగా జ్ఞాపకం చేయటం అతని హృదయానికి బాకులు పొడిచి ఎత్తినట్లనిపించింది. "ఛీ, పాడు ప్రపంచం. పాడు మనుష్యులు. కనీసం ఈ రోజునన్నా తన కురూపితనాన్ని సానుభూతితో చూడకూడదూ?" సాంబయ్య కళ్ళలో నీరు గిర్రున తిరిగింది.

ఒక మిఠాయి కొట్టుముందు ఆగి, రెండు నూనె లడ్లూ, నాలుగణాల నూనె పకోడీలు కొని గబగబా నడుస్తున్నాడు. ఇంతలో - "కుంటిదో, గుడ్డిదో" అనే శబ్దం చెవుల్లో.... కళ్లు తిరుగుతున్నాయి. శరీరం భారంగా తోస్తున్నది. తడబడుతున్న కాళ్లు మాట వినటం లేదు.

"బాబూ! మీ కడుపు పండాలి. పదిమంది పిల్లల్ని కని చల్లగా వుండు బాబూ" అని వినిపించింది సాంబయ్యకు రోడ్డుకు ఓ ప్రక్కనుండి. త్రుళ్ళిపడి వెనుదిరిగి చూశాడు. తన్నేనా? అవును. తననే! దాదాపు ఇరవయి సంవత్సరాల ఒక గుడ్డి అమ్మాయి ఐదు సంవత్సరాల ఒక పిల్లవాని చెయ్యి పట్టుకు నిల్చొని ఉన్నది. సాంబయ్య సంతోషంతో ఒక అణా ఆమె చేతిలో వేసి ముందుకు సాగాడు.

చివరకు తనను దీవించేవాళ్లు కూడా ఉన్నారు ఈ ప్రపంచంలో. కాదు, ఆ అమ్మాయి గుడ్డిది. అందువల్లనే తనను దీవించ కలిగింది. తన రూపం చూస్తున్నంత వరకూ ఎవరూ దీవించలేరు. దీవించరు. గుడ్డివాళ్ళు పైపై మెరుగులూ, రంగులూ చూసి ప్రేమించరు. వాళ్ళకున్న హృదయం, కళ్లున్న వాళ్లకు ఉన్నదా? వాళ్లు కోరేది హృదయం. రూపం కాదు. తన దగ్గర రూపం లేదు హృదయం ఉన్నది. తనకు కాబోయే భార్య కుంటిది కాకుండా గుడ్డిదయితే. నిజంగా తను చాలా అదృష్టవంతుడే. ఇంతసేపూ భయపడ్డ తన తెలివితక్కువ తనాన్ని నిందించుకున్నాడు.

సాంబయ్య ఇంటికి చేరేప్పటికే పిల్ల మేనమామ అతనికోసం ఎదురు చూస్తున్నాడు "నీకు పిల్లనిచ్చేదీ కాక ఎంతసేపు పంచలు పట్టుకుని పడుండాలి? బయలుదేరూ?" అన్నాడు విసుగ్గా.

సాంబయ్య ముఖం చిన్న పుచ్చుకున్నది. కిక్కురుమనకుండా లోపలకు పోయి ఒక్క నిమిషంలో చంకలో గుడ్డల మూటతో బయట కొచ్చాడు.

ఇద్దరూ మౌనంగా నడుస్తున్నారు. రెండు ఊళ్ళకు మధ్య దూరం మూడు మైళ్ళు. సాంబయ్యకు రెండు మూడుసార్లు పిల్ల విషయం అడగాలని నోటి వరకూ వచ్చింది కాని ఆ పెద్ద మనిషి ముఖవైఖరి చూస్తూ ధైర్యం చేయలేక పోయాడు.

ఊరు దగ్గరకు వస్తున్నది. గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి. కల నిజం కాబోతుంది. ఒకవేళ కుంటిదయితే? నడవలేకపోతున్నాడు.

ఇద్దరూ ఒక వూరి గుడిసెవైపు నడుస్తున్నారు. అదేనా తన అత్తవారి ఇల్లు? నడికప్పున ఆకుల్లేవు. ఎర్రమట్టితో కట్టిన ఆ చిన్న గోడలు అండలు

పడిపోయి ఉన్నవి. ఎంత జాగ్రత్తగా ఆ చిన్న వాకిలి నుండి లోపల ప్రవేశించ ప్రయత్నించినా అజానుబాహుడు సొంబయ్యకు దెబ్బ తప్పలా? ఆ దెబ్బకు దిమ్మరపోయిన సాంబయ్య, పిల్ల మేనమామ చెయ్యి పట్టుకుని లాగి, కూర్చో పెట్టేంతవరకూ మామూలు స్థితికి రాలేదు.

ఎదురుగా కూర్చున్న పిల్లపైన సాంబయ్య దృష్టి పడింది. ఆదుర్దాగా కళ్ళవైపు చూశాడు. వోరగా తననే చూస్తున్న ఆ పెద్ద పెద్ద కళ్లు క్రిందకు వాలాయి సిగ్గుతో, మరి కాళ్లో?

ఇల్లు నాలుగు మూలలా కలియచూశాడు. పిల్చి పిల్లనిస్తామన్న కారణం అర్థమయింది. సాంబయ్య వాళ్ళ ముందు తనెంతో మెరుగనుకున్నాడు. ఇంత దరిద్రులకు తనకంటె మించినవాడు ఎక్కడ దొరుకుతాడు? సాంబయ్యలో అహంభావం రేకెత్తింది. ప్రక్కన కూర్చున్న ఆ పెద్దమనిషి గొంతు నులిమేద్దామా అన్నంత కోపం వచ్చింది. ఈ భాగ్యానికేనా తనను ఇంత భయపెట్టాడు. పిల్ల కుంటిదయితే ఈ పెళ్ళికి తను ఏమాత్రం అంగీకరించడు. పిల్ల కుంటిదో కాదో తేల్చుకోవటం యెలా? ఒక ఉపాయము ఆలోచించి దీన వదనంతో ఒక మూల నిల్చొని ఉన్న ఆ పిల్ల తల్లిని మంచినీళ్లు అడిగాడు. ఆమె సాంబయ్య హృదయంలోని భావాన్ని గ్రహించినట్లు పిల్లకు సైగ చేసింది. వెంటనే లేచి మంచినీళ్ళ కుండవైపు నడిచింది పెళ్లికూతురు.

పిల్ల కుంటిదీ కాదు, గుడ్డిదీ కాదు. పెద్ద అందమైనది కాకపోయినా ఆకర్షణీయంగానే వుంది. సాంబయ్యకు అంతులేని సంతోషం కలుగుతూంది. అతనికిదంతా ఒక కలలాగ ఉంది.

సాయంత్రం భోజనం చేసి సాంబయ్యా, అతని భార్యా బైలుదేరారు ఇంటికి ఒక వంటెద్దు బండిలో. ఇద్దరూ మౌనంగా కూర్చున్నారు. పిల్లను చూస్తున్న కొద్దీ సాంబయ్యకు తన కురూపితనం గుర్తుకొస్తున్నది. పిల్ల ముఖంలో విషాదచ్ఛాయలేమీ లేనందువల్ల సాంబయ్యకు కొంత తృప్తి కలుగుతోంది.

సాంబయ్య పిల్లతో మాట్లాడాలని ప్రయత్నించి కూడా, ఏమి మాట్లాడాలో తెలియక ఊరుకున్నాడు. ఆమె తనను చూడటం లేదనుకున్నప్పుడు చూసేవాడు. పొరపాటున ఇద్దరి కళ్లూ కలిసినవా, ఏదో విచిత్ర సంకోచంలో పడేవాడు. కళ్ళ రెప్పలు వాటంతటవే సిగ్గుతో, బరువుగా వాలేవి. సర్దుకుని కూర్చునేవాడు.

దాదాపు రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు బండి సాంబయ్య ఇంటి ముందు ఆగింది. అతను దిగి బండివాడికి కూలిచ్చి తడిక ఊడదీస్తున్నాడు. ఒకరి పిలుపుకు ఎదురు చూడకుండానే ఆ అమ్మాయి వచ్చి సాంబయ్య ప్రక్కనే నిలబడ్డది.

ఇద్దరూ మౌనంగానే లోపల ప్రవేశించారు. కుక్కి మంచం వాల్చి ఆ అమ్మాయి కళ్ళల్లోకి కూర్చోమన్నట్లు చూశాడు. ఇద్దరికీ సిగ్గు వేసింది. సాంబయ్యకు గొంతు పెకిలి రావటం లేదు. నాలుక ఆడదు, పెదిమలు కదలవు. తన అసమర్థతకు సిగ్గు పడుతున్నాడు. ఎలాగో ధైర్యం చేసి ఆ అమ్మాయి చెయ్యి పట్టుకుని కూర్చోపెట్టాడు. ఆ స్పర్శతో సాంబయ్య హృదయ తంత్రులన్నీ ఒక్కమారుగా స్పందించాయి. ఏదో అపూర్వమైన స్వర్గీయానందంతో ఊపిరాడటం లేదు. ఆ అమ్మాయి తలొంచుకుని కూర్చున్నందుల్ల ఆమెలో కలిగే భావోద్రేకాలను సాంబయ్య గ్రహించలేకపోతున్నాడు.

యెలాగయినా ధైర్యం చేసి పలకరించాలి. ఒక్కసారి గట్టిగా సకిలించి గొంతు సరిచేసుకుని, వణుకుతున్న స్వరంతో అడిగాడు. "నీ పేరేంటి."

ఆ అమ్మాయి అలానే తల వంచుక్కూర్చున్నది. ఈసారి ఇంకా కొంచెం ధైర్యంగా అడిగాడు. జవాబు లేదు. ఒకటికి నాలుగుసార్లు అదే ప్రశ్న వేశాడు. లాభం లేకపోయింది. సాంబయ్యకు కోపమొచ్చింది. తనంటే ఈ పిల్లక్కూడా అలుసే. బహుశా తన రూపం చూసి మాట్లాడ బుద్ధి పుట్టటంలేదు లాగుంది.

కోపంతో మొరటుగా ఆ అమ్మాయి గడ్డం పట్టుకుని తల పైకెత్తుతూ గర్జించాడు. "నీ పేరేమంటే మాట్లాడవేం?" ఆ అమ్మాయి విశాల నేత్రాల్లో నీరు క్రమ్మి ఉంది. ఆమె సన్నని శరీరం పెనుగాలిలోని లతలాగ కంపించి పోతున్నది. వణుకుతున్న చేతిని పైకెత్తి సైగ చేసింది. "తనకు మాటలు రావని...'"

సాంబయ్య నెత్తిన పిడుగు పడ్డట్లయింది గుండెలు బరువెక్కినయి. కళ్ళముందు చీకట్లు క్రమ్ముకుంటున్నాయి. రెండు చేతుల్తో జుట్టు పీక్కుంటూ 'మోసం' అంటూ గట్టిగా అరిచాడు. ప్రక్కన కూర్చుని, రెండు చేతుల్తో ముఖాన్ని కప్పుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న ఆ అమ్మాయి రెక్క పట్టుకుని బట బట బయటకు ఈడ్చి తడిక బిగించాడు.

మంచంమీద బోర్లాపడి వెక్కి వెక్కి యేడుస్తున్నాడు. అలా ఎంతసేపు ఏడ్చాడో తనకే తెలియదు. హృదయం కొంచెం తేలికపడ్డది.

ఇంక ఆలోచించ లేకపోయాడు. వెంటనే లేచి బయటకెళ్ళాడు. మనిషి అలికిడి కాగానే ఆ అమ్మాయి సాంబయ్య కాళ్ళు గట్టిగా పట్టుకుని ముఖాన్ని పాదాలమీద ఉంచి వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూంది. సాంబయ్య హృదయం తరుక్కుపోయింది. అతని కళ్ళనుండి కారే వేడి కన్నీళ్లు ఆ అమ్మాయి తలను తడుపుతున్నాయి. సాంబయ్య వంగి రెండు చేతుల్తో ఆ అమ్మాయిని పైకెత్తి హృదయానికి గాఢంగా హత్తుకున్నాడు.

నర్తకి
కొంపల్లి జ్వాలాముఖి

డిగ్రీ పట్టభద్రురాలు అయిన కూచిపూడి, జానపద నృత్య కళాకారిణి కుమారి కొంపల్లి జ్వాలాముఖి కూచిపూడి నృత్యంలో డిప్లొమా పొందింది.

1983లో రాజమండ్రి కళాజ్యోతి నిర్వహించిన పోటీలలో కూచిపూడి, జానపదం రెండింటిలో ప్రథమ బహుమతులను పొందడమేగాకుండా "నాట్య బాల" బిరుదును పొందింది. అలాగే చిలకలూరిపేట కళా నిలయం వారి అఖిల భారత స్థాయి పోటీలలో జానపదంలో ద్వితీయ బహుమతిని, ఆంధ్ర నాటక కళా సమితి, విజయవాడలో జానపద, కూచిపూడి నాట్యాలలో ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులు అందుకొంది.

1984, 1985, 1986లో కళా నిలయం వారు జాతీయ స్థాయిలో నిర్వహించిన జానపద నృత్య పోటీలలో పాల్గొని ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ, బహుమతులను అందుకోవడమే కాకుండా 'నాట్య రాయంచ' బిరుదును ప్రముఖ నృత్య కళాకారుడు కళాకృష్ణ నుండి అందుకొంది.

ఇప్పటి వరకు 750 పైగా నృత్య ప్రదర్శనలు ఇచ్చిన జ్వాలాముఖి "లంబాడి" నృత్యాన్ని 77 సార్లు ప్రదర్శించింది.

-గోరంటల రవికుమార్